

Aan : D. Kloosterman - van Kamperdijk
Van : College van burgemeester en wethouders
CC : de leden van de gemeenteraad van Overbetuwe
Ons kenmerk : 12INT02626
Datum : 16 oktober 2012
Betreft : Gemeentelijk beleid bij topsalarissen in de publieke sector (vraag S -137)

Geachte mevrouw Kloosterman,

Op 4 oktober jl. heeft u via de griffie een aantal schriftelijke vragen ingediend over het onderwerp 'gemeentelijk beleid bij topsalarissen in de publieke sector'. U stelt uw vragen naar aanleiding van de discussie over de aanbesteding Wmo in het vragenuur van 11 september 2012. Daarin hebben wij aangegeven hoe bij die aanbesteding wordt omgegaan met organisaties, waarvan bestuurders/directieleden een topinkomens hebben, dat de zogenaamde Wopt-norm overschrijdt. Wij hebben aangegeven dat die organisaties worden uitgesloten van de aanbesteding. Naar aanleiding hiervan heeft uw CDA-fractie nog enkele vragen, o.a. over de toepassing van dit beleid gemeentebreed.

In deze memo geven wij u antwoord op de vragen. Omwille van de logische opbouw van de beantwoording hebben we de volgorde van uw vragen enigszins aangepast.

1. Geldt uw beleid ook andere subsidierelaties c.q. opdrachtgever/opdrachtnemerrelaties in de collectieve sector, zoals woningcorporaties, scholengemeenschappen, sociale werkvoorziening en instellingen op het terrein van jeugd en gezin of veiligheid? Zo ja, kunt u dit beleid op hoofdlijn omschrijven?

Op de eerste vraag is het antwoord 'nee, niet op alle organisaties waarmee wij een financiële relatie hebben', op de tweede vraag is het antwoord 'nee (nog niet)'.

Allereerst is het, om begripsverwarring te voorkomen, beter om van de publieke sector te spreken. Onderdeel van deze sector maken (semi-)publieke instellingen uit die geheel of gedeeltelijk door de overheid worden gefinancierd. Tot de groep van semi-publieke instellingen behoren o.a. ziekenhuizen, scholen, woningbouwcorporaties en publieke omroepen¹.

De laatste jaren zijn zaken zoals de salariëring van directieleden van (semi-)publieke instellingen regelmatig in het nieuws gekomen. Dit kan tot buitengewoon vervelende situaties leiden en het is niet goed voor de beeldvorming over en het vertrouwen in publieke organisaties. Wij hebben daarom samen met een aantal andere regiogemeenten onlangs richtlijnen opgesteld voor de (Wmo-)aanbestedingsprocedure. Wij hebben daarin ook aandacht voor de salariëring van bestuurders/directieleden. Voortaan willen wij alleen zaken doen met aanbieders die een maatschappelijk passende beloning voor bestuurders/functionarissen hanteren, uitgaande van de principes in het Wetsvoorstel normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/beloningen-bestuurders/topinkomens-overheid>

sector (WNT). De *aanleiding* hiervoor vormde de (regionale) aanbesteding van hulp bij het huishouden in het kader van de Wmo.

Hiermee lopen wij vooruit op wetgeving van het Rijk, waarin de zogenaamde 'Wopt-norm' als maat zal worden voorgehouden voor overheids- en semi-overheidsorganisaties. Omdat dit wetgevingsproces op dit moment nog niet is afgerond, heeft het onze sterke voorkeur om de aanbestedingsrichtlijnen nu nog niet formeel om te zetten in 'gemeentelijk (inkoop)beleid' dat eventueel ook op andere situaties (instellingen) van toepassing kan worden. Niettemin kunnen we spreken van 'beleid in de praktijk' voor de Wmo-aanbesteding. Dit beleid geldt momenteel voor organisaties/instellingen die wij benaderen voor die *aanbestedingsprocedure(s)* of waaraan wij *opdrachten* verlenen. Let wel, dit zijn organisaties die de gemeente rechtstreeks zelf bekostigt.

Als de financieringsstromen via het Rijk of anderszins lopen, en dit geldt voor een aantal voorbeelden die u in uw vraag noemt, kan de gemeente dit (lokale/regionale) instrument uiteraard niet hanteren.

Wij zijn niet van plan beleid te ontwikkelen voor organisaties waarmee wij geen (directe) financiële relatie hebben. In die situatie zijn andere overheden aan zet, die mogelijk nog wachten met de toepassing van de nieuwe wet.

2. Kunt u aangeven of en hoe u in uw beleid voorkomt dat via constructies, zoals onderaannemerschap, het beleid als bedoeld onder 1 (voor de Wmo of andere terreinen) door een instelling kan worden omzeild?

Wij kunnen per aanbesteding als rechtstreekse en uitsluitende voorwaarde opnemen dat de situatie die in de vraag wordt genoemd, namelijk omzeiling, niet mag voorkomen bij partijen waarmee wij zaken doen. Voor de Wmo (voor zover het zorg en diensten betreft) is daarmee inmiddels een begin gemaakt.

Bovendien stellen wij eisen aan de prijs-kwaliteitverhouding. Wij hebben een goed beeld wat een (reken)eenheid (bijvoorbeeld het product 'dagbesteding' per persoon per uur) zou moeten kosten. Wij doen dit onder andere op basis van een realistisch beeld van de overheadkosten en de loonkosten (op basis van de CAO). Als er een relatief (te) hoge prijs per rekeneenheid uitkomt, kan dit een indicatie zijn van hoge salarissen 'aan de top'. Dit kan een reden zijn om niet (meer) met de desbetreffende instelling in zee te gaan. Ook langs deze praktische weg kunnen wij dergelijke kostenoprijvende factoren opsporen.

Tot slot wijzen we erop dat onze richtlijnen voor aanbestedingsprocedures nog niet 'af' zijn. Wij zijn nog in afwachting van landelijke wet- en regelgeving. Wij kunnen daarom nu nog niet al te gedetailleerd ingaan op aspecten zoals omzeiling. Onze richtlijnen voor aanbesteding zitten nog in een fase waarin verfijning en perfectionering mogelijk en nodig zijn.

3a. Kunt u ons aangeven of tussen de gemeente Overbetuwe en de woningcorporaties relaties bestaan als benoemd bij vraag 1?

In vraag 1 spreekt u over 'subsidierelaties' dan wel relaties in de vorm van 'opdrachtgever/opdrachtnemer'. De relatie die de gemeente Overbetuwe heeft met de Woningstichting (WST) Heteren kan niet als zodanig worden getypeerd. Dat heeft ermee te maken dat er géén sprake is van onderschikking, maar van nevenschikking. De Woningstichting Heteren ontvangt geen subsidie of een andere financiële tegemoetkoming van de gemeente Overbetuwe. De enige 'financiële' relatie die de gemeente heeft met woningcorporaties is de garantstelling aan de corporatie, de risico's hiervan zijn echter uitermate klein. Hierover rapporteren we u, conform de financiële verordening, als dat aan de orde is.

De gemeente en de Woningstichting Heteren werken als twee 'gelijkwaardige contractpartners'² en 'natuurlijke partners' samen voor het beantwoorden van de woonvraagstukken in de

² Prestatieafspraken 2011-2015 Wonen is meer dan alleen stenen, pag. 7

gemeente.³ Die samenwerking komt tot uitdrukking in de prestatieafspraken die wij periodiek maken met de woningcorporaties. Deze prestatieafspraken gaan over uiteenlopende zaken, maar zijn begrensd rondom thema's zoals woningvoorraad, betaalbaarheid, dorpsgericht werken, bewonersbetrokkenheid en duurzaam bouwen. Over interne aangelegenheden binnen de corporaties, zoals het salarieringbeleid, hebben we geen afspraken gemaakt. Het is dan ook niet mogelijk om de jaarlijkse monitoring van de gemaakte (prestatie)afspraken daarvoor te gebruiken.

Wij zijn van mening dat voor wat betreft de woningcorporaties de rijksoverheid aan zet is om met landelijke regels te komen. Om dit op gemeenteniveau aan te pakken is bovendien niet praktisch, omdat corporaties ook vaak over gemeentegrenzen actief zijn.

U stelt vervolgens in dit verband de vraag:

3b. Welke aangrijpingspunten zijn hierin om de kritische houding van de gemeente t.o.v. topsalarissen in de publieke sector tot uitdrukking te brengen?

Uit het voorgaande antwoord blijkt dat het *type relatie* dat de gemeente Overbetuwe (als bestuursorgaan) met de Woningstichting heeft geen *formele* aanknopingspunten biedt voor het aanspreken van de Woningstichting op hun salarisbeleid. Hun financiële onafhankelijkheid van én de nevenschikking ten opzichte van de gemeente veronderstellen dat de gemeente Overbetuwe daarop geen formele invloed kan uitoefenen. In formele zin past het ons daarom om terughoudendheid te betrachten.

Dat wil niet zeggen dat de leden van ons college de publiciteit rondom de Woningstichting Heteren niet met belangstelling en bezorgdheid over de negatieve gevolgen voor de beeldvorming volgen c.q. hebben gevolgd.

3c. Kiest u er daarbij voor geen zaken meer te doen met deze instellingen (conform uw inzet bij de Wmo) of kiest u een lijn zoals de CDA-fractie die voor staat, namelijk dat de instelling pijn moet hebben van haar fouten op dit punt, maar dat onze burgers daarbij zoveel mogelijk worden ontzien?

Wij onderschrijven als college in principe uw lijn, dat niet de burgers maar de desbetreffende instelling de gevolgen van zijn eigen handelen moet ondervinden. De inwoners zouden niet getroffen moeten worden door zaken waarvoor zij zelf niet verantwoordelijk kunnen worden gehouden.

Dit betekent in het geval van de WST Heteren niet dat wij geen zaken meer met deze instelling zouden willen doen. Daarvan kan geen sprake zijn. Wij hebben in ons collegeprogramma 2012-2014 gesteld: *'Woningcorporaties zijn onze belangrijkste (maatschappelijke) partners op het gebied van wonen. De samenwerking met deze partijen willen we zeker intensiveren'*. Wij hebben daarom prestatieafspraken met de WST Heteren gemaakt voor de periode 2011-2015. De WST Heteren is op deze gezamenlijke prestatieafspraken aanspreekbaar. Jaarlijks monitoren we zoals gezegd de voortgang.

Tenslotte is het, anders dan bij partijen waarbij wij aanbestedingen doen, niet zo dat we een ruime keuze hebben aan woningstichtingen die werkzaam zijn in de diverse Overbetuwse kernen. Hier is geen sprake van een normale 'marktsituatie'. Woningstichtingen zijn een 'toegelaten instelling' op basis van artikel 70 van de Woningwet. Als dergelijke 'toegelaten instellingen' hun werkgebied in een gemeente hebben, zijn ze daarmee een logische en vaste partner van gemeenten.

4. Kunt u, naar aanleiding van de recente publiciteit over een aantal 'governance' zaken bij de Woningstichting Heteren, waaronder het salaris van de directeur, aangeven of en zo ja, hoe de gemeente deze corporatie hierop aanspreekt in haar contacten?

³ Prestatieafspraken 2011-2015 Wonen is meer dan alleen stenen, pag. 4

Wij zijn samen met de visitatiecommissie tot de conclusie gekomen dat het afbakenen en scheiden van de diverse rollen binnen het bestuur van de WST Heteren wat ons betreft een aandachtspunt is. Wij hebben ons standpunt hierover tijdens een (periodiek) bestuurlijk overleg met de WST Heteren op 1 oktober jl. toegelicht. De WST Heteren kan zich ons standpunt voorstellen en heeft toegezegd hieraan te willen werken.

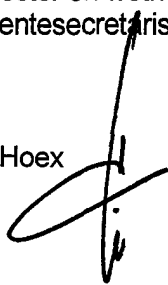
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Aan de beantwoording van deze vragen is 14 uur ambtelijke inzet besteed.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Th.M.M. Hoex

de burgemeester,

E. Tuijnman

